

Барак Обама именовано шефа истраге око Викиликса

Бела кућа именовала антитерористичког стручњака, Расела Траверса, да открије како је Викиликс дошао до дипломатских депеша. Нове депеше о Русији као "мафијашкој држави".

Председник Барак Обама именовано је антитерористичког стручњака са задатком да умањи штету насталу објављивањем осетљивих тајних америчких података на интернет порталу Викиликс.

Стручњак Расел Траверс треба да установи како се догодило да хиљаде америчких тајних докумената буде преузето из владиног система интернет комуникације као и да појача безбедност владине компјутерске мреже.

Викиликс је потврдио да више не може да се служи серверима интернет компаније Амазон, на које је прешао ове седмице након што је погођен хакерским нападима.

Русија на мети нових открића

Штампа је у међувремену обелоданила нову серију података из тајних америчких депеша до којих је дошао Викиликс а углавном је реч о Русији.

Према тим подацима, водећи шпански тужилац и стручњак за организовани криминал америчким дипломатама наводно је рекао да су Русија, Белорусија и Чеченија фактички постале мафијашке државе.

Хозе Гринда Гонзалес изразио је уверење да је државни апарат у Москви, а посебно безбедносне службе, тесно повезан са организованим криминалом.

О најновијим открићима ВВС-јев дипломатски уредник Џонатан Маркус каже да тврдње о томе да у Русији постоје моћне криминалне организације чији пипци досежу до самог средишта владе нису ништа ново.

"То није ново откриће а оно што тврдњама из најновијих процурелих докумената даје тежину јесте количина детаља и њихов извор. Није реч само о проценама америчких дипломата. Посреди су закључци шпанског тужиоца који руску мафију чврсто држи на оку. Руски криминални босови воде значајне операције у Шпанији. А једна од депеша садржи детаље састанка америчко-шпанске радне групе која се бави организованим криминалом на којем шпански тужилац Хопзе Гринда Гонзалес отворено и у детаљима говори о ономе што га брине. Занимљиво је да се у депеши неколико пута помиње име Александра Литвињенка, бившег руског обавештајца који је убијен у Лондону 2006. године. Литвињенко је, према речима шпанског тужиоца, био уверен да руске обавештајне службе контролишу организовани криминал у његовој земљи, што је став са којим се он, Гонзалес потпуно слаже" каже ВВС-ев Џонатан Маркус.

У једној од депеша у којој се о Русији говори као о практично мафијашкој држави, тужилац Гонзалес се пита да ли и сам руски премијер Путин има везе са криминалцима.

Пре објављивања најновије серије депеша, Путин је, видно љут, раније процуреле критике на рачун њега и Русије у интервјуу америчкој телевизији описао као клеветничке, оцењујући да је могуће реч о намерној кампањи дезинформација.

"Неки стручњаци верују да неко вара Викиликс да би му уздрмао углед, како би га касније искористио за своје политичке циљеве", рекао је Путин у интервјуу на CNN-у.

Последице по америчко-руске односе

Бивши британски амбасадор у Москви сер Тони Брентон сматра да садржаји америчких депеша који су угледали светло дана неће оштетити америчко-руске односе.

Брентон се такође не слаже са оценама о Русији као мафијашкој држави.

"Несумњиво има много ствари које у Русији не ваљају. Ниво корупције је веома висок, одређени делови правосудног система и унутрашњих послова нису под контролом, и тако даље. Али из тога не следи да руска држава функционише руку под руку са организованим криминалом. Напротив, мој утисак је да је утицај организованог криминала у Русији опао у последњих неколико година. А свакако не стоји закључак да је читава Русија неповратно корумпирана".

У депешама се износи тврдња да руске тајне обавештајне службе у земљи имају много већи утицај него што би то могли да претпостављају руски гласачи.

Такође се сугерише да до убиства бившег шпијуна Литвињенка у Лондону не би могло да дође без знања највиших ешалона у руској влади.

Бивши британски амбасадор у Москви тим поводом за ВВС каже:

"Сасвим је тачно да руске безбедносне службе имају врло снажан утицај - у време када сам је био у Русији, од шест или седам најутицајнијих људи у земљи, пет је дошло из редова безбедносних служби. Што се тиче убиства Литвињенка, у време док сам ја био у Москви, нисмо имали судски ваљан доказ да је руска држава била умешана. Али начин на који је убиство изведено, осумњичена особа и многе друге околности отварају озбиљна питања о умешаности руске безбедносне службе. Британска влада је та питања поставила руској влади и још није добила задовољавајући одговор, каже британски дипломата.

Тони Брентон мисли да цео овај случај неће озбиљније оштетити америчко-руске односе.

"Мислим да је реакција Путина врло симптоматична. Он обично не узвраћа ударац са таквом дозом агресивности. Његова енергична реакција на свој начин говори о томе како гледа на оптужбе. Поводом питања ресетовања америчко-руских односа, мислим да ће оптужбе имати врло ограничени ефекат. Русија и Америка, Русија и Британија, сарађују у питањима од обостраног интереса а пред њима има пуно задатака од Ирана, преко Авганистана до смањења нуклеарног наоружања. Обе стране је важно да постигну напредак због чега је нужно да настраве међусобну сарадњу", каже бивши британски амбасадор у Москви сер Тони Брентон

(BBC)